

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Svk/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8022200027
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: prof. JUDr. Juraj Vačok
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:8022200027.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobcu: W. L., adresa trvalého pobytu: I. XX, XXX XX, dátum narodenia: X. B. XXXX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, so sídlom: Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava, IČO: 30 798 841, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/3/2022-60, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa zamieťa.
- II. Účastníkom konania sa nepriznáva právo na náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I. Postup pred orgánmi verejnej správy

1. Dňa 2. novembra 2021 bola žalovanému doručená žiadosť žalobcu o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci ústavnej sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd žalobcu postupom súdneho exekútora JUDr. Pavla Halása v exekúcii č. EX 6993/12 a súdnej exekútorky JUDr. Dagmar Kováčovej č. EX 2144/19, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 79Er/770/2012. Predmetom exekúcie je vymoženie sumy 2.123,31 € s príslušenstvom. Žalobca namietal, že poverený exekútor v rozpore s § 57 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“) nepredložil súdu vec bezodkladne potom, ako nadobudol pochybnosť o existencii dôvodov na zastavenie exekúcie. Žalobca poukázal na vysoký úrok 29,99 % ročne, ktorý je povinný platiť z dôvodu uzatvorenej nevýhodnej úverovej zmluvy s neprimeranými sankciami. Tiež poukázal na neprimeranú dĺžku konania v snahe získať finančné prostriedky, pretože úrok mal platiť od roku 2011 do zaplatenia. Namietal aj nepreskúmateľnosť exekučného titulu, pretože nie je podľa neho zrejmé, z akej sumy má ročný úrok platiť.

2. Žalovaný rozhodnutím ČRZ: 138600/2021 z 15. decembra 2021 nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu. Poukázal, že ku konaniu súdneho exekútora podľa § 57 ods. 4 Exekučného poriadku nemohlo dôjsť, pretože žalobca podal sám návrh na zastavenie exekúcie. O tomto návrhu bolo právoplatne rozhodnuté uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 79Er/770/2012 zo 7. marca 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 6CoE/18/2019-137 z 29. októbra 2019. V predmetných rozhodnutiach je výslovne uvedené, že neexistujú dôvody na zastavenie exekúcie. V prípade návrhu na zastavenie exekúcie súdnym exekútorom by tak súd v zmysle § 230 Civilného sporového poriadku v účinnom znení musel konanie zastaviť pre prekážku rozhodnutej veci. Tvrdenie žalobcu, že exekučný titul je nepreskúmateľný, je neopodstatnené. Z výroku jasne vyplýva povinnosť, ktorú mal žalobca vykonať. Z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu žalovaný neskúma ďalšie podmienky pre poskytnutie právnej pomoci.

II. Konanie pred správnym súdom

3. Žalobca podal voči rozhodnutiu žalovaného správnu žalobu na Krajský súd v Prešove (ďalej aj „správny súd“). Navrhol v nej, aby správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného a priznal žalobcovi

nárok na právnu pomoc v právnej veci o ústavnej sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd i práva na spravodlivé súdne konanie v primeranej lehote postupom súdnych exekútorov v exekučnom konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 79Er/770/2012. Žalobca považoval rozhodnutie žalovaného za arbitrárne, vychádzajúce z nesprávneho zisteného skutkového stavu a rozporného s právnym poriadkom.

4. Správny súd rozsudkom č. k. 2S/3/2022-60 (ďalej len „rozsudok správneho súdu“) zamietol žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 Správneho súdneho poriadku v účinnom znení (ďalej len „SSP“). V odôvodnení sa stotožnil so závermi uvedenými v rozhodnutí žalovaného.

III. Kasačná sťažnosť, stanovisko účastníkov

5. Žalobca podal voči rozsudku správneho súdu kasačnú sťažnosť z dôvodu, že rozhodnutie správneho súdu je nepreskúmateľné, arbitrárne, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, porušuje právo na spravodlivé súdne konanie. Žalobca navrhol, aby kasačný súd zrušil rozsudok správneho súdu, resp. zmenil tento rozsudok tak, že vyhovuje žalobe žalobcu. Žalobca zároveň navrhol, aby kasačný súd predložil Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku: či návrh súdneho exekútora na zastavenie exekúcie pre neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých zmluvných podmienkach je možné posudzovať vo vzťahu prekážky právoplatne rozhodnutej veci, ak sťažovateľ už predtým podal návrh na zastavenie exekúcie a ten bol súdom zamietnutý a nadobudol právoplatnosť, alebo tento návrh súdneho exekútora sa má posudzovať v paralele s povinnosťou súdu ex offo skúmať nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách počas celého exekučného konania, s poukazom, že súdny exekútor je súčasť súdnej moci a bola mu zverená štátom časť súdnej moci pri exekučnom konaní a je povinný sa riadiť ústavou SR a v jej návaznosti aj medzinárodnými zmluvami, ktoré Slovenská republika ratifikovala, medzi ktoré patria smernica Rady 93/13/EHS o ochrane spotrebiteľa, Zmluva o fungovaní Európskej únie a jej čl. 169 ods. 1, Charta základných práv Európskej Únie a jej čl. 38, z ktorých možno abstrahovať zvýšenú ochranu spotrebiteľa, najmä ak súdnemu exekútorovi vyplýva povinnosť o predložení návrhu na zastavenie exekúcie aj z § 57 ods. 4 Exekučného poriadku. Žalobca v kasačnej sťažnosti spochybnil záver o tom, že spor, v ktorom sa domáhal právneho zastupovania, by mal byť bezúspešný. Vo svojej argumentácii poukázal na viaceré ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky v účinnom znení (ďalej len „Ústava“), Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Charty základných práv Európskej únie, smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a Exekučného poriadku. Žalobca tiež spochybnil dostatočnosť odôvodnenia rozsudku správneho súdu.

6. Žalovaný sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnil s rozsudkom správneho súdu. Navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV. Právne posúdenie veci kasačným súdom

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v postavení kasačného súdu (ďalej len „kasačný súd“) preskúmal rozsudok správneho súdu. Jeho príslušnosť pre toto konanie a rozhodnutie je daná v § 11 písm. h) SSP.

8. Kasačný súd s ohľadom na § 455 SSP nepovažoval za potrebné nariadiť vo veci pojednávanie a rozhodol o kasačnej sťažnosti bez pojednávania. Rozsudok bol vyhlásený verejne po oznámení dňa vyhlásenia v súlade s § 137 ods. 4 SSP.

9. So zreteľom na § 439 ods. 1, § 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP kasačný súd skonštatoval, že podaná kasačná sťažnosť smeruje proti rozsudku, voči ktorému je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a včas. Od súdneho poplatku za podanú kasačnú sťažnosť bol žalobca oslobodený.

10. Po meritórnom preskúmaní veci kasačný súd dospel k záverom, ktoré deklaroval vo výroku svojho rozsudku. Bližšie tieto závery odôvodňuje v nasledovnom texte.

11. Kasačný súd pri posudzovaní predmetnej veci upriamuje pozornosť na uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 79Er/770/2012 zo 7. marca 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 6CoE/18/2019-137 z 29. októbra 2019. Predmetnými uzneseniami súdy rozhodli o návrhu žalobcu na zastavenie exekúcie tak, že tento návrh zamietli. Žalobca podal návrh z dôvodu, že úrok z omeškania vymáhaný v exekučnom konaní vo výške 29,99 % považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo spôsobuje neplatnosť úverovej zmluvy. Okresný súd ako aj krajský súd skonštatovali, že predmetnú skutočnosť nemožno považovať za dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku. Poukázali, že exekučným titulom je právoplatný rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 19Cb/121/2008-119 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/64/2011-138. V predmetnom konaní bol žalobca posudzovaný ako spotrebiteľ a keďže svoju povinnosť nesplnil, prišlo k nútenému výkonu.

12. Žalobca sa obrátil na žalovaného až potom, ako vyššie uvedené uznesenia boli vydané a nadobudli právoplatnosť. Podľa § 57 ods. 4 Exekučného poriadku exekútor je povinný predložiť vec súdu

bezodkladne po tom, ako nadobudne pochybnosti alebo zistí, že sú dôvody na zastavenie exekúcie alebo čiastočné zastavenie exekúcie. Za predpokladu, že žalobca vytýka nekonanie exekútora podľa citovaného ustanovenia potom, ako už súdy právoplatne skonštatovali, že výška úroku z omeškania nie je dôvodom na zastavenie exekúcie, kasačný súd, rovnako ako žalovaný a správny súd, nevidí žiadny priestor na úspešné podanie ústavnej sťažnosti voči postupu súdneho exekútora.

13. Právo na podanie ústavnej sťažnosti je zakotvené v čl. 127 Ústavy. Podľa tohto ustanovenia je možné podať sťažnosť na Ústavný súd SR, ak o ochrane práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Za predpokladu, že by aj súdny exekútor konal podľa § 57 ods. 4 Exekučného poriadku z dôvodu výšky úrokov z omeškania, o zastavení konania by rozhodovali tie isté súdy, ktoré vyslovili svoj názor v uzneseniach zo 7. marca 2019 a 29. októbra 2019.

14. Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje, že žalobca požiadal o právnu pomoc aj vo veci podania ústavnej sťažnosti týkajúcej sa vyššie uvedených uznesení všeobecných súdov (porovnaj rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 7Svk/24/2023 z 25. apríla 2024). Žalobca tak žiada poskytnutie právnej pomoci namietajúc vady, ktoré už boli posúdené právoplatnými súdnymi rozhodnutiami. Voči týmto rozhodnutiam pritom žiada žalovaného o poskytnutie právnej pomoci za účelom podania ústavnej sťažnosti.

15. Podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení živnostenského zákona v znení neskorších predpisov fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. So zreteľom na všetky popísané skutočnosti sa kasačný súd plne stotožňuje s právnym záverom žalovaného i správneho súdu o tom, že nebola naplnená podmienka stanovená v predmetnom ustanovení. Nemožno sa totiž úspešne brániť ústavnou sťažnosťou voči nepodaniu návrhu na zastavenie exekúcie zo strany súdneho exekútora v čase, v ktorom existujú právoplatné uznesenia všeobecných súdov konštatujúce, že skutočnosti majúce zakladať dôvod na zastavenie konania uvedené nezakladajú.

16. Rovnako správny súd spolu so žalovaným správne vyhodnotili, že súdny exekútor nemal dôvod namietat nejasnosť exekučného titulu - uloženej povinnosti. Súdny exekútor koná na základe vydaného poverenia súdom (§ 55 Exekučného poriadku). Za predpokladu, že žalobcovi sa zdala uložená povinnosť nejasná a zmätočná, mal možnosť brániť sa voči exekučnému titulu. Uvedené však nezakladá povinnosť súdneho exekútora postupovať podľa § 55 ods. 4 Exekučného poriadku a dávať návrh na zastavenie konania. Navyše pokiaľ súdny exekútor z exekučného titulu a poverenia vydaného súdom nemá pochybnosť o tom, v akom rozsahu má byť povinnosť vykonaná.

17. So zreteľom na vyššie uvedené je zrejmé, že podanie ústavnej sťažnosti žalovaný správne vyhodnotil ako zrejme bezúspešné. Správny súd preto postupoval správne, keď žalobu ako nedôvodnú zamietol. Je pravdou, že rozhodnutie správneho súdu je pomerne strohé a vo veľkej časti odkazuje na odôvodnenie rozhodnutia žalovaného. S prihliadnutím na odôvodnenie oboch rozhodnutí je však zrejmé, prečo žalovaný postupoval spôsobom uvedeným vo výroku jeho rozhodnutia.

18. Kasačný súd sa teda stotožnil s celkovými závermi tak žalovaného ako aj správneho súdu. Správny súd vec správne právne posúdil. Rozsudok správneho súdu nie je arbitrárny, je odôvodnený. Nepreukázalo sa ani porušenie práva na spravodlivý proces pred správnym súdom. Na základe uvedeného kasačný súd vyhodnotil jednotlivé kasačné body ako nedôvodné.

19. Kasačný súd nevidel dôvod sa v predmetnej veci obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie s otázkou týkajúcou sa výkladu zmlúv a aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Otázka, ktorú žalobca navrhol položiť, sa dotýka aplikácie § 57 ods. 4 Exekučného poriadku, teda vnútroštátneho ustanovenia v čase, kedy sú vec a dôvody právoplatne posúdené vnútroštátnymi súdmi. Teda ide o posúdenie vnútroštátne, ktoré sa dotýka nastavenia procesnej úpravy a vykonávacieho konania. Pri otázke žalobca síce poukázal na viaceré akty Európskej únie, ale neuviedol žiadne konkrétne ustanovenie týchto aktov, ktoré by bolo potrebné zo strany Súdneho dvora Európskej únie pre vyriešenie predmetnej veci interpretovať. Kasačný súd sa preto neobrátil s otázkou podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na Súdny dvor Európskej únie.

V. Záverečné zhodnotenie a odôvodnenie rozsudku v časti trov

20. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná. Kasačný súd, pretože vyhodnotil kasačnú sťažnosť za nedôvodnú, rozhodol spôsobom uvedeným v tomto ustanovení.

21. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 a § 168 druhej vety SSP spôsobom uvedeným vo výroku rozsudku. Kasačný súd žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko v kasačnom konaní nebol úspešný. Kasačný súd nepriznal trovy konania ani žalovanému. Ten bol síce v konaní úspešný, avšak má postavenie orgánu štátnej správy a kasačný súd

nevzhladol žiadne výnimočné dôvody, pre ktoré by mu mali byť trovy konania v zmysle § 168 druhej vety SSP priznané.

22. Podľa § 3 ods. 3 písm. c) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení výkon súdnictva v predmetnej veci prešiel od 1. júna 2023 zo správneho súdu na Správny súd v Košiciach. Z tohto dôvodu bude tento rozsudok doručovaný cestou Správneho súdu v Košiciach.

23. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd jednomyseľne.

Nemožno sa úspešne brániť ústavnou sťažnosťou voči nepodaniu návrhu na zastavenie exekúcie zo strany súdneho exekútora v čase, v ktorom existujú právoplatné uznesenia všeobecných súdov konštatujúce, že skutočnosti majúce zakladať dôvod na zastavenie konania uvedené nezakladajú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.